

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Suomen Kansanopistoyhdistyksen lausunto ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Viite: VN/1985/2020-OKM-296

Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) muuttamisesta

Ehdotuksessa esitetään, että koulutuksen järjestäjän tulisi merkitä henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä. Lisäksi säädettäisiin arvioinnin lähtökohtana käytettävästä tuntimäärästä. Ehdotetun säännöksen mukaan ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen edellyttämän osaamisen hankkimiseksi riittävän opetuksen ja ohjauksen määrä olisi keskimäärin vähintään 12 tuntia osaamispistettä kohti. Keskimääräinen tuntimäärä määriteltäisiin opiskelijakohtaisesti.

Kansanopistoyhdistys pitää erittäin tärkeänä, että ammatillisen koulutuksen laadusta, vetovoimaisuudesta nuorten keskuudessa ja yhdenvertaisista opiskelumahdollisuuksista huolehditaan siten, että opiskelijat saavat riittävästi tarvitsemaansa opetusta ja ohjausta. Nuorten kiinnittymisestä opintoihin tulee huolehtia ohjauksen ja opetuksen keinoin.

Kansanopistojen järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa oppimisympäristö on lähtökohtaisesti yhteisöllinen ja niiden tarjoamassa ammatillisessa koulutuksessa annetun opetuksen ja ohjauksen määrä on korkea. Kansanopistojen saaman amis-palautteen keskiarvot saadun ohjauksen ja tuen tarpeen selvittämisen osalta ovat valtakunnallista tasoa korkeammalla. Kansanopistoissa on tunnistettu se, että erityisesti nuoret opiskelijat tarvitsevat runsaasti ohjausta ja lähiopetusta.

Kansanopistoyhdistys katsoo kuitenkin, että ehdotuksen mukainen lähiopetuksen määrän sääntely yhteisillä vähimmäismäärillä ei tuottaisi opiskelijan näkökulmasta merkittävää etua eikä ehdotettu säädösmenettely ole keinona erityisen tehokas ammatillisen koulutuksen laadun kehittämisen toimenpide. Ammatillisen koulutuksen uudistuksessa pyrittiin osaamisperusteisuuteen ja opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen. Ammatillisen koulutuksen uudistuksen tavoitteena oli kuitenkin myös keventää ammatillisen koulutuksen hallintoa. Uudet ehdotuksessa esitetyt säädösmuutokset lisäävät hallinnollista työtä, joka uudistuksen jälkeen on jo muutoinkin huomattavasti lisääntynyt.

Kansanopistoyhdistys katsoo, että ammatillisen koulutuksen valtakunnallisen laadun parantamiseksi tarvitaan esitetyn säädösmuutoksen sijaan toisenlaisia toimia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt Oikeus osata -ohjelman, jonka tarkoituksena on ammatillisen koulutuksen laadun ja tasa-arvon edistäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut työlle laajapohjaisen seurantaryhmän, jossa voidaan yhteisesti hakea ratkaisuja laadun kehittämiseksi siten, että toimenpiteistä saadaan valtakunnallisesti vaikuttavia ja niiden toteuttamiselle on riittävä valmistelu-aika.

Valtioneuvoston asetukseksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) muuttamisesta

Uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus olisi uudentyypinen nivelvaiheen koulutuskokonaisuus, jota voisivat järjestää perusopetuksen järjestäjät, lukiokoulutuksen järjestäjät ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Nykyisin kussakin edellä mainitussa koulutusmuodossa on erillinen nivelvaiheen koulutus, jossa opetuksen antamiseen on myös erilliset kunkin koulutusmuodon opettajien kelpoisuuksiin liittyvät kelpoisuusehdot. Jatkossa sisällöltään samaa nivelvaiheen koulutusta järjestettäisiin näiden kaikkien koulutusmuotojen yhteydessä, joten myös kelpoisuusvaatimusten tulisi olla yhtenevät. Ehdotetut muutokset jossain määrin väljentäisivät kelpoisuusehtoja, koska esimerkiksi lukion opettajan kelpoisuuden omaavat opettajat olisivat kelpoisia antamaan tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta myös ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettävässä valmentavassa koulutuksessa ja toisin päin.

Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä, että kelpoisuusehdot määritellään mahdollisimman joustavasti, jotta erilaisia koulutusmuotoja yhdistävän uuden tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttaminen onnistuu erilaisilta koulutuksen järjestäjiltä.

Valtioneuvoston asetukseksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009) muuttamisesta.

3 § Sisäoppilaitoksessa järjestettävän lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhinnat

Asetuksen 3 §:ään ehdotettu muutos olisi teknisluonteinen ja sillä säilytettäisiin sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyn koulutuksen yksikköhinnan korotus nykyisen euromäärän tasolla. Kyseistä korotusta on varainhoitovuonna 2020 myönnetty kuudelle lukiokoulutuksen järjestäjälle.

Kansanopistoyhdistys pitää keskeisenä, että sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävän lukiokoulutuksen yksikköhinnan korotus ei euromääräisesti laske asetusmuutoksen myötä.

Asetuksen 19 §:ään (Lukion opiskelijamäärän laskeminen) lisättäisiin säännös, jonka mukaan oppivelvollinen opiskelija luettaisiin rahoituksen perusteeksi myös silloin, kun hän määräaikaisen erottamisen aikana suorittaa oppivelvollisuuttaan oppivelvollisuuslain 8 §:ssä tarkoitetun suunnitelman mukaisesti, mahdollistaisi rahoituksen saamisen myös kyseisistä opiskelijoista.

Yhdistys pitää ehdotusta kannatettavana. Nuoren opintojen eteneminen, myös sinä aikana, kun hän on määräaikaisesti erotettuna oppilaitoksesta, on tärkeää.

25 § Tietojen ilmoittaminen: Sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen rahoituksen myöntämisen perusteena käytettävää toiminnan laajuutta koskevat tiedot huomioitaisiin vuodesta 2021 lukien suoraan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain mukaiseen tietovarantoon tallennettujen tietojen mukaisina, eikä erillistä tiedonkeruuta näiden tietojen osalta enää käytettäisi.

Suomen Kansanopistoyhdistys pitää esitystä kannatettavana. Muutos vähentää erillisiä tiedonkeruita, vähentää koulutuksen järjestäjien työmäärää ja lisää tietojen luotettavuutta.